Mjölby kommun

Plan mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Vifolkaskolan F-6 2025-2026

Beslutad av utbildningsnämnd. 2019-09-16/§ 109: Plan- Rev. 2023-10-18
Diarienummer: UTB/2019:169
Dokumentansvarig nämnd: Utbildningsnämnden
Dokumentansvarig tjänsteperson: (roll): Utbildningsstrateg

Vision Policy Strategi Plan Riktlinje

Världsvan & Hemkär

Innehåll

1. Sammanfattning 3
2. Inledning 3
3. Plan för Vifolkaskolan F-6 läsåret 24-25 4

Trivsel- och trygghetsskapande insatser 4

Vifolkaskolan F-6 4

Samverkan med anställda och barn/elever kring utarbetandet av planen 6

Vifolkaskolan F-6 6

Uppföljning av målen från föregående läsår 7

Vifolkaskolan F-6 och Fritidshemmet 7

Kartläggning av risker avseende kränkande behandling, trakasserier och diskriminering 9

Vifolkaskolan F-6 9

Analys av kartläggningen 9

Vifolkaskolan F-6 9

Aktiva åtgärder för att undvika kränkande behandling, trakasserier och diskriminering samt mål för arbetet 12

Vifolkaskolan F-6 12

Anmälningsrutiner när misstänkt kränkning, trakasserier eller diskriminering skett 14

Utredning av misstänkt kränkande behandling och diskriminering 14

4. Ansvar och uppföljning 15

Ansvarsförhållanden 15

Uppföljning 15

1. Sammanfattning

Barn och elever ska skyddas mot både kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Arbetet har sin utgångspunkt i denna förvaltningsövergripande plan, som också fungerar som en mall där respektive förskola/skola fyller i vissa delar som är specifika för den egna verksamheten.

2. Inledning

Bestämmelser om åtgärder mot diskriminering och trakasserier finns i diskrimineringslagen. Denna plans innehåll bygger på den vägledning om hur arbetet bör ske utifrån skrivningar på diskrimineringsombudsmannens webbplats.

Alla verksamheter som regleras i skollagen är skyldiga att vidta åtgärder för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Dessa bestämmelser finns i skollagens sjätte kapitel. Denna plans innehåll bygger på den vägledning om hur arbetet bör ske som finns på skolverkets webbplats.

Planen ska uppdateras varje år, senast den 15 oktober för innevarande läsår.

Planen handlar om hur förskolor och skolor jobbar och vilka mål och insatser de arbetar med under året. Det beskrivs också hur man har kommit fram till vilka ämnen som är aktuella för just den förskolan eller skolan under innevarande läsår, samt information om hur anmälan och utredning av misstänkta kränkningar går till. Det finns även instruktioner och information på Mint om förebyggande och åtgärdande trygghetsarbete som främst riktar sig till personal.

3. Plan för Vifolkaskolan F-6 läsåret 25-26

Trivsel- och trygghetsskapande insatser

I skolan och förskolan görs många åtgärder och insatser för att öka trivsel och trygghet och allas lika möjligheter och därmed också minska risk för framtida kränkningar, trakasserier och diskriminering. Det är viktigt att arbeta för att barn, elever, vårdnadshavare och personal återkommande får möjlighet att reflektera kring normer, värderingar och relationer. Arbetet mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering ska prägla valet av arbetsformer, aktiviteter, läromedel och annan utrustning.

Trivsel- och trygghetsskapande insatser kan t ex vara värdegrunds- och temadagar, elevrådsarbete, trivselskapande arbete i klass, hur gruppindelningar och placeringar görs, trygghetsskapande rast-/ uteaktiviteter, schemaläggning, insatser som förbättrar arbetsmiljön, färgkodningar av olika slag, hälsosamtal, trygghetsteamens arbete, genomgång av läromedel mm.

Vifolkaskolan F-6

Skolans och fritidshemmets värdegrund i praktiken:

- Alla i skolan känner trygghet. Jag är sedd i ord och handling och har någon att vända mig till.
- Alla i skolan känner sig respekterade och visar respekt mot varandra. Jag lyssnar på andra, jag är en schysst kamrat, jag använder ett vårdat språk och jag accepterar att vi alla är olika.
- Alla i skolan känner arbetsglädje. Jag stimuleras till att bli nyfiken och får lust att lära.
- Alla i skolan känner en god arbetsmiljö. Jag följer skolans gemensamma ordningsregler.
- Alla ges möjlighet till att utveckla en god självkänsla och ett gott självförtroende. Jag får uppskattning för den jag är och det positiva jag gör.

Våra främjande insatser:

- Trygghetskartläggning - Mål att skapa förståelse för vår gemensamma värdegrund samt att alla är delaktiga i skolans trygghetskartläggning. Kartlägga trygga/otrygga platser. Görs under hösten, innan höstlov v.44.
- Augustidagar – Mål är att skapa kamratskap och träna samarbete över årskursgränserna. Klasserna träffas utanför skolans område under en halvdag och arbetar med samarbetsövningar tillsammans

med elever från en annan klass. De arbetar i blandade grupper. Genomförs första eller andra veckan efter skolstart.

- FN-dagen/Barnkonventionen – Mål är att alla ska ha en förståelse för och medvetenhet om barnkonventionen på åldersadekvat nivå. Åk 6 anordnar informationsaktiviteter för övriga elever på skola. Genomförs i samband med FN-dagen.
- Lilla Vif-dagen – Mål är att skapa kamratskap och gemenskap mellan alla klasser. Skolan delas in i blandade grupper med elever F-4, åk 5 anordnar aktiviteter och åk 6 är gruppledare. Genomförs under september.
- Klassråd, fritidsråd, elevråd – Mål att skapa delaktighet och förståelse för den demokratiska processen. Genomförs kontinuerligt under läsåret.
- Klasserna arbetar utifrån vår handlingsplan kring sociala medier. Planeras och genomförs under läsåret, klasslärare ansvarar för genomförandet men kan ske i alla ämnen.
- Elevhälsan arbetar systematisk med eleverna kring sin egen utveckling, pubertet och hälsa minst två gånger/läsår t.ex. Stopp min kropp, hälsosamtal med sammanfattning, känsloskola eller efter behov.
- Gemensamma aktiviteter över avdelningarna på fritidshemmet – Mål att skapa kamratskap och gemenskap mellan alla elever. Öka samhörigheten och tilliten.
- Personalen har ett normkritiskt förhållningssätt genom att medvetengöra aktiviteter och material så att de inte utesluter elever eller personal samt att personalen vågar ifrågasätta varandras normer.
- Skolans framtagna ordningsregler presenteras efter beslut via elevråd och arbetslag för skolans alla klasser. Rektor ansvarar för att genomföra detta i samband med det första elevrådet på läsåret.
- Skolan anordnar rastaktiviteter där personal har avsatt tid för att planera och genomföra dessa. Aktiviteterna förmedlas till elever och personal via lappar i korridorerna och via mail. Rastaktiviteterna tydliggörs på skolgården med rosa flagga samt att de som anordnar rastaktivitet har rosa västar på sig.
- Fritidshemmet arbetar målmedvetet med att stärka elevernas jag och att det är ok att vara olika.
- Rastvärdsschema som tydliggör vem som är rastvärd när samt att rastvärdar har gula västar på sig för att synas tydligt för eleverna.
- Trygghetsteam bestående av socialpedagog, kurator och rektor följer upp ärenden kopplade till trygghet samt anmälningar kring misstänkt kränkning. Trygghetsteamet ses i sin helhet 1gång/månad för att följa upp och fördela uppdrag.

Samverkan med anställda och barn/elever kring utarbetandet av planen

I arbetet mot kränkning, trakasserier och diskriminering ska samverkan ske med anställda i verksamhet och det ska framgå hur barn/elever involveras i arbetet. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Planen ska vara känd av alla berörda, både personal, barn/elever och vårdnadshavare.

Vifolkaskolan F-6

Elevernas delaktighet
Eleverna genomför skolgemensamma aktiviteter för att skapa en gemenskap, de deltar i kartläggningen kring trygga platser och svarar på elevenkät kring trygghet. Det som senare är ett underlag för våra mål.

Fritidsråd, klassråd och elevrådet diskuterar värdegrundsfrågor som ligger till grund för värdegrund och ordningsregler. Ordningsregler tas också upp på klassråd och elevråd innan rektor beslutar om dem.

På fritidshemmet tas värdegrundsfrågor upp kontinuerligt varje vecka och ibland varje dag. Fritidshemmet genomför också sociogram höst samt vår för att kartlägga elevernas sociala strukturer.

Plan mot Kränkande behandling, trakasserier och diskriminering lyfts i klasserna på åldersadekvat nivå.

Vårdnadshavarnas delaktighet
Vårdnadshavarna svarar på enkät där de får delge sin syn på hur nöjda de är med skolans och fritidshemmets verksamhet. Detta sker under våren genom kommungemensam enkät.

Planen presenteras för vårdnadshavarna via Unikum under höstterminen. Vid behov kan aktiviteter för att främja trygghet tas fram i samverkan med hemmen på klassnivå eller på skolnivå (via enhetsråd).

Personalens delaktighet
All personal läser och diskuterar planen.

Nästan all personal är delaktig i elevernas kartläggning vilket gör att alla får insikt i kartläggningsarbetet och elevernas åsikter.

De olika kartläggningsmaterialen samt enkäterna analyseras av Trygghetsteamet.

All personal har får ta del av resultatet av vårdnadshavarenkäten samt elevernas trivselenkät och kartläggning.

Planen ligger tillgänglig för all personal i en delad enhet på Google Drive

Förankring av planen
Planen görs känd för elever vid elevrådet och klassråden, för vårdnadshavare vid Unikum och klassmöten och för personalen vid arbetslagsmöten.

Uppföljning av målen från föregående läsår

Vifolkaskolan F-6 och Fritidshemmet

Främjande insatser	Mål	Insats	Resultat
Trygghetsteam	Ny rutin från ht 24 ska implementeras och följas av personal. Systematiskt arbete där trygghetsteamet träffar mer rätt i insatserna.	Trygghetsteamet presenterar den nya riktlinjen och implementerar rutinen samt utvärderar. Rutin för dokumentation efterföljs. Trygghetsteamet träffas och följer upp ärenden mer systematiskt.	
Trygga platser	Ökad grad av trygga platser på skola, ute och inne.	Trygghetsenkät har genomförts för att identifiera skolans otrygga platser. Åtgärda otrygga platser i så stor utsträckning som möjligt.	Trygghetsenkäten trygga platser som genomfördes under hösten visar att eleverna har en större upplevelse av trygghet i våra lokaler. Det är inga plaster som vi ser som sticker ut och behöver åtgärdas.
Trygga elever	Öka andelen trygga elever på skolan. Elever F-3: 87% är trygga (alltid + ofta) 84% är trygga på rasten (alltid + ofta)	Rastvärdar som syns. Rast-aktiviteter varje dag. Aktivt trygghets-team. Systematiserat arbete kring trygghetsarbetet med hela trygghetsteamet	Eleverna i åk F-3 har ökat sin trygghet på rasten till 89,9% Eleverna i åk 4-6 känner sig trygga i skolan till 85,4%. Målet uppnått

	Elever 4-6: 84% är trygga (alltid + ofta)	(personal+ kurator+ rektor) Systematiserat främjande arbete av elevhälsan. God kommunikation för att upptäcka otrygghet i tidigt stadie. Skola, hem, EHT, trygghetsteam.	
Normkritiskt förhållningssätt	Lyfta tidigare arbete kring normkritiskt förhållningssätt för att ny personal ska få förståelse.	Lyfta hur vi arbetar med ett normkritiskt arbetssätt på de pedagogiska träffarna.	Detta mål har inte genomförst i den utsträckningen som var planerat pga annan kompetensutveckling. Vi lyfter frågan igen inför nästkommande år. Merparten av skolans personal arbetar normkritiskt sedan tidigare. Målet ej uppnått.
Studiero/ lekro	Andelen elever som upplever studiero/lekro ska öka 32% av eleverna åk F-3 upplever studiero (alltid + ofta). 34% av eleverna åk 4–6 upplever studiero (alltid + ofta). Upplevelsen på fritidshemmet är att eleverna inte hamnar i hållbar lek utan byter aktivitet ofta.	Tydliggöra begreppet studiero samt använda bildstöd om vilken slags studiero som förväntas vid olika tillfällen. Tydliggöra lektionsramen samt uppmärksamma när det är god studiero. Fritidshemmet arbetar mer med planerade delade grupper. Samtala om återhämtning och hållbar lek. Erbjuda lugnt rum. Lyfta frågan om återhämtning för hållbar lek i sociogram.	61,9% av eleverna i åk F-3 upplever att det är arbetsro på lektionerna (alltid eller ofta). 43,8% av eleverna i 4–6 upplever att det alltid eller ofta är arbetsro på lektionerna. Lekron har ökat från 50% på avdelning Björken+Tallen (åk F-2) till 75%. På Eken var det enbart 3 elever som inte upplevde lekro under hösten men även det har minskat till 1 elev. Målet uppnått

Kartläggning av risker avseende kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Vifolkaskolan F-6

- Vifolkaskolan F-6 genomför en kartläggning av trygga platser på skolan under höstterminen samt den kommungemensamma trygghetsenkäten under vårterminen.
- Fritidshemmet gör sociogram 2ggr/läsår.
- Trygghetsteam, som bestående av kurator, socialpedagog samt rektor, arbetar systematiskt för att följa upp elevärenden samt misstänkta kränkningsärenden.
- Skolans personal arbetar aktivt med närvarorutinen.
- All personal ansvarar för att observera under lektioner och övrig skoldag för att upptäcka kränkande behandling.
- Skolans rastvärdar är uppmärksamma på mönster för tidig upptäckt av otrygga elever, kränkningar eller trakasserier.
- Alla personal uppmärksammar mönster för att tidigt upptäcka eventuella kränkningar och trakasserier.
- All personal ansvarar för att föra god dialog med vårdnadshavare kring oro om ev utsatthet.

Analys av kartläggningen
Vifolkaskolan F-6

Vi ser fortsatt att relationsskapande är en nyckelfaktor för trygga elever på skolan. Analysen av Trygga platser visar att många elever är trygga i våra lokaler. Enskilda klasser visar otrygghet på vissa platser på skolgården men det visade sig höra ihop med otydlighet kring regler till exempel runt gungorna. Resultatet från trygghetsenkäten visar att eleverna i åk 1-3 i ökad grad känner sig trygga på rasten och de har någon som bryr sig om hur de mår. 74% av eleverna känner att de vuxna har koll på vad som händer på rasterna men 6,5% upplever att vuxna aldrig har koll.
Även åk 4-6 har en ökad upplevelse av trygghet på skolan. På frågan till åk 4-6 om de litar på att vuxna gör tillräckligt om en elev blir illa behandlad så upplever drygt 70% att de tycker det helt eller till stor del. Dock är det 10% som inte vet.
Trygghet och studiero har arbetats med systematiskt genom t.ex. trafikljus och att lärare uppmärksammat olika slags arbetsro. Vissa klasser har även haft olika former av belöningssystem. Framgångsfaktorer har varit att hela arbetslaget har arbetat fram klassrumsregler som är konkreta och hållbara över tid. 4-6 har även gemensamma strukturer gällande lektionsstart och avslut i samtliga klassrum genom t.ex. Classroomsscreen och att de slussar in och ut elever vid lektionsuppstart och avslut. Fortsatt sticker arbetsro/studiero ut som ett område där eleverna inte helt är nöjda så behov finns att arbeta vidare med detta.
Fortsatt kan vi se att pojkarna i åk 4-6 upplever bättre arbetsro än flickorna.

Detta kan kartläggas och analyseras vidare för att få orsaker för att hitta rätt insatser.
Målet med ökad lekro på fritids upplevs ha uppnåtts. Orsaker till den ökade lekron är att eleverna får fler valmöjligheter under fritidstiden, lärmiljöerna har förändrats utifrån elevers behov och intresse (undersöks via sociogram) samt att lokalförutsättningar med ökat fysiskt utrymme har förbättrats. En utvecklingsmöjlighet för fritidsavdelningarna är att hjälpa de elever som själva har svårt att finna lekro genom att visa på olika strategier.

Fortsatt är det svårt att bara ha två kartläggningstillfällen för att mäta tryggheten på skolan för att hitta rätt insatser. Skolan är i behov av att hitta ytterligare sätt att systematiskt undersöka tryggheten.

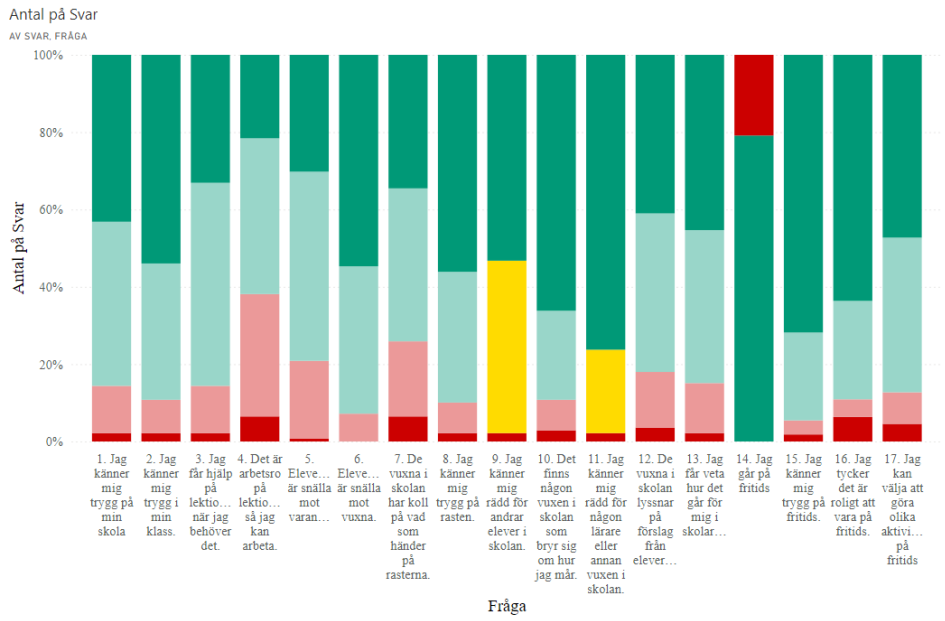

Skolenkät F-3
Filtrerad efter Årskurs (är 1, 2, 3, eller F)
Genomfört vt 25

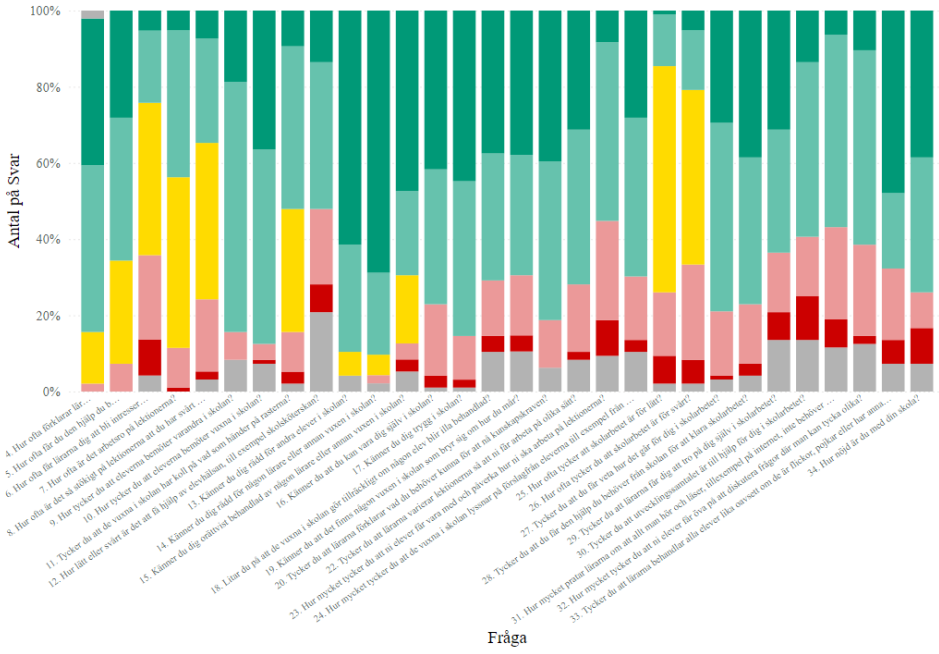

Skolenkät 4-9
Filtrerad efter Årskurs (är 4, 6, eller 5)
Genomfört vt 2025

Prioriterade områden till läsåret 25/26

- Fortsätta synliggöra arbetsro/studiero.
- Kartlägga skillnaderna mellan pojkar och flickors upplevda studiero (främst 4-6).
- Systematisera kartläggning av upplevd trygghet och studiero utöver trygga platser och trygghetsenkäten på vårterminen för att få till nyanser i det vi vet och inte bara det vi tror oss veta.
- Gemensamma förhållningssätt kring åtgärder utifrån regler, strukturer och kontakt med vårdnadshavare (konsekvenstrappa).
- Undersöka arbetsro utifrån om det är specifika ämnen, tidpunkter som sticker ut.
- Klassens regler för lärande.
- Arbeta med strategier för hållbar lek, lekro.

Aktiva åtgärder för att undvika kränkande behandling, trakasserier och diskriminering samt mål för arbetet

Vifolkaskolan F-6

Aktivitet	Mål	Mått Nuläge	Mått Målvärde	Åtgärder	Ansvarig
Positiv förstärkning	**Upplevelsen av god arbetsro och lekro ska öka**	Upplevd arbetsro på lektionerna (alltid + ofta) vt 25: F-3: 61,9% 4-6: 43,8% 75% av eleverna i åk Fsk – åk 2 upplever lekro. 99% av eleverna åk 3 och uppåt upplever lekro.	Öka upplevd arbetsro, bibehålla god lekro på fritids.	Personal ska förstärka positiva beteenden vad gäller arbetsro. Klasslärare och fritidspersonal lyfter ”veckans bra”. Åk 4–6 tränar studieteknik för att stärka elevernas självständighet. Fritids fångar upp och erbjuder stöd i att hitta aktiviteter för lekro. Fritids planerar för att dela grupperna för att få mindre sammanhang. Fritids fortsätter diskutera värdegrundsfrågor via tjej och killgrupper. Fritids fortsätter stötta elever som är oroliga utifrån behov och att göra fritidstiden förutsägbar. Skola genomför kommungemensam trygghetsenkät och	All personal

				fritids gör sociogram ht och vt.	
Trygga elever	**Upplevelsen av trygghet bland elever ska öka**	Jag känner mig trygg på min skola, alltid eller ofta, vt 25 F-3 83,6% 4-6 85,4%	Ökad upplevelse av trygghet i spannet alltid eller ofta.	All personal förstärker det positiva eleverna gör när det gäller att följa gemensamma regler. Klasserna arbetar med ”klassens regler”. Skolan ser över hur vi kan systematisera kartläggning av trygghet utöver de enkäter som görs idag. Fritids fortsätter diskutera värdegrundsfrågor via tjej och killgrupper. Fritids fortsätter stötta elever som är oroliga utifrån behov och att göra fritidstiden förutsägbar. Trygghetsteamet följer effektivt och rättssäkert upp ”misstänkt kränkning”.	All personal Rektor Trygg-hetsteam
Trygga vuxna, alla vuxna är allas vuxna.	**Upplevelsen av att alla känner att de har någon vuxen att vända sig till ökar (främst åk 4–6).**	Det finns en vuxen på skolan som bryr sig om hur jag mår (alltid eller	Fler elever upplever att det finns någon som bryr sig om hur de mår.	All personal uppmärksammar elever mående. God kommunikation mellan elevhälsa och klasslärare.	All personal Elev-hälsan Rektor

		oftast), vt 25 F-3: 89% 4-6: 69,5% (vet inte) 10,5%		Lyfta relationer i kollegialhandledning	

Resultatet förs in och följs upp i nästa läsårs Plan mot Kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

Anmälningsrutiner när misstänkt kränkning, trakasserier eller diskriminering skett

Anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser som kan utgöra kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering. Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig händelsen är innan den anmäls till rektor och huvudman. Anmälan ska göras skyndsamt och görs i det digitala systemet för misstänkta kränkningar, trakasserier och diskriminering.

Skyldigheten att anmäla gäller inte bara om personalen får kännedom om att ett barn eller en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering utan också om personalen själv uppmärksammar eller på annat sätt får kännedom om en händelse som kan utgöra kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering, antingen via barnet/eleven själv eller via vårdnadshavare.

Barnet/eleven samt vårdnadshavare kan informera vilken personal som helst på förskolan/skolan/fritidshemmet om att en misstänkt kränkning eller trakasserier skett då all personal har tillgång att göra anmälan.

Utredning av misstänkt kränkande behandling och diskriminering

I ärenden som rör händelser mellan barn/elever är det i första hand den personal som arbetar närmast barnet eller eleven som utreder det inträffade. I vissa verksamheter finns speciellt inriktade team t ex trygghetsteam, antimobbningsgrupper eller likabehandlingsgrupper som ansvarar för det operativa arbetet.

Alla inblandade informeras om att utredning påbörjats och vem som är ansvarig. Anteckningar ska göras i Prorenata i mallen ”Utredning av misstänkt kränkning/diskriminering/ trakasserier” i alla ärenden.

När personal utsatt barn/elever för misstänkt kränkning och trakasserier är det rektor som genomför utredningen.

4. Ansvar och uppföljning

Ansvarsförhållanden

Utbildningsnämnden har det övergripande ansvaret för arbetsmiljön i verksamheten. Ansvaret för det systematiska arbetsmiljöarbetet har nämnden delegerat till utbildningschefen, som i sin tur har delegerat ansvaret till rektorer. I ansvaret ingår att barn och elever har en arbetsmiljö som är utvecklande och fri från kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Huvudmannens ansvar att utreda omständigheterna kring misstänkta kränkningar, trakasserier och diskriminering har nämnden delegerat till rektorer.

Ansvaret för att ta emot anmälningar har nämnden delegerat till verksamhetschefen för resursenheten.

Uppföljning

Utbildningsnämnden får en samlad bild av arbetet mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering genom:

- Att ta del av enheternas planer.
- En övergripande sammanfattning av anmälningar genomför varje läsår.
- Besök ute i verksamheterna som representanter för nämnden genomförs.

Mjölby kommun

Utbildningsförvaltningen
Utbildningsförvaltningen
Telefon: 0142-850 00
E-post: utbildning@mjolby.se
Burensköldsvägen 11-13, 595 80 Mjölby

Världsvan & Hemkär